EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.7.8.
COM(2021) 401 final

2021/0222 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról

{SWD(2021) 197 final}

2021/0222 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 20. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A Covid19-járvány rendkívül káros hatást gyakorolt Horvátország gazdaságára. 2019-ben Horvátország egy főre jutó bruttó hazai terméke (GDP) az uniós átlag 42,7 %-ának felelt meg. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint Horvátország reál-GDP-je 8,0 %-kal csökkent 2020-ban, 2020-ban és 2021-ben kumulatívan pedig várhatóan 3,4 %-kal esik vissza. A középtávú gazdasági teljesítményre régebb óta hatást gyakorló szempontok közé tartozik a nehézkes üzleti környezet, és a – részben strukturális – munkaerőhiány, valamint a K+F-be és a digitális infrastruktúrába történő beruházások alacsony szintje, amelyek mind hozzájárulnak az alacsony potenciális növekedéshez. Emellett Horvátországnak javítania kell közigazgatásának hatékonyságát a szakpolitikák jobb kialakítása, koordinálása, végrehajtása és értékelése, valamint az uniós források felhasználására való képesség biztosítása érdekében, tekintettel a 2027 végéig a GDP mintegy 40 %-át kitevő potenciális uniós finanszírozás beáramlására.

(2) A Tanács 2019. július 9-én és 2020. július 20-án az európai szemeszter keretében ajánlásokat intézett Horvátországhoz. A Tanács különösen azt ajánlotta, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésével összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és az elkövetkező helyreállítás támogatása érdekében, amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, a beruházások fokozása mellett; erősítse a költségvetési keretet és a függő kötelezettségek nyomon követését központi és helyi szinten; fokozza az egészségügyi rendszer rezilienciáját; mozdítsa elő az egészségügyi dolgozók és létesítmények kiegyensúlyozott földrajzi eloszlását, a közigazgatás valamennyi szintje közötti szorosabb együttműködést és az e-egészségüggyel

[1] HL L 57., 2021.2.18., 17. o.

kapcsolatos beruházásokat. A Tanács továbbá azt ajánlotta, hogy erősítse meg a munkaerőpiaci intézkedéseket és intézményeket, valamint azok összehangolását a szociális szolgálatokkal, és eközben konszolidálja a szociális ellátásokat és fokozza azok szegénységet csökkentő kapacitását. Emellett azt ajánlotta, hogy hajtsa végre az oktatás reformját és javítsa mind a hozzáférést az oktatáshoz és képzéshez minden szinten, mind azok minőségét és munkerőpiaci relevanciáját, eközben pedig mozdítsa elő a készségek elsajátítását is. A Tanács azt ajánlotta Horvátországnak, hogy tartsa fenn a kis- és középvállalkozások és az önfoglalkoztatók számára likviditást biztosító intézkedéseket; csökkentse tovább az adójellegű járulékokat, valamint a termék- és szolgáltatáspiaci szabályozásra vonatkozó korlátozásokat; javítson az állami tulajdonú vállalatok vállalatirányításán, gyorsítsa fel az ilyen vállalatok és a nem termelő eszközök értékesítését. A Tanács azt ajánlotta Horvátországnak, hogy erősítse meg a központi és helyi szintű állami projektek és szakpolitikák kialakítására és végrehajtására vonatkozó közigazgatási kapacitást és hatékonyságot; csökkentse a közigazgatás területi töredezettségét, egyszerűsítse a hatáskörök funkcionális elosztását; valamint a szociális partnerekkel konzultálva vezessen be harmonizált bérmegállapítási kereteket a közigazgatás és a közszolgáltatások terén. Horvátország olyan ajánlást is kapott, hogy ütemezze előre a kiforrott közberuházási projekteket, valamint állítsa a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika középpontjába a kutatást és az innovációt, a fenntartható városi és vasúti közlekedést, a tiszta energiát, a megújuló energiaforrásokat, a környezetvédelmi infrastruktúrát, valamint a zöld és a digitális átállást, figyelembe véve a regionális különbségeket is. Végezetül a Tanács azt ajánlotta, hogy fokozza a korrupció megelőzését és szankcionálását, különösen helyi szinten, valamint javítsa az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságát. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv benyújtásakor az említett országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért eredmények értékelését követően a Bizottság megállapítja, hogy maradéktalanul megvalósult a világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és az elkövetkező helyreállítás támogatása érdekében az azonnali költségvetési politikai válaszra vonatkozó ajánlás, valamint a kkv-k és az önfoglalkoztatók megfelelő likviditásának fenntartására vonatkozó ajánlás.

(3) A Bizottság 2021. június 2-án Horvátországra vonatkozóan közzétette az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálat eredményeit[2]. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Horvátországban különösen a köz-, a magán- és a külső adósság miatt makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn, alacsony potenciális növekedés mellett.

(4) 2021. május 14-én Horvátország az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikke (1) bekezdésének megfelelően benyújtotta a Bizottságnak nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét. A terv benyújtását a helyi és regionális önkormányzatok, a szociális partnerek, a civil társadalmi szervezetek és más érdekelt felek bevonásával a nemzeti jogi kerettel összhangban lefolytatott konzultációs folyamat előzte meg. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekkel kapcsolatos nemzeti felelősségvállalás alátámasztja azok sikeres végrehajtását, tartós nemzeti szintű hatását és uniós szintű hitelességét. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság a rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban értékelte a

[2] Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét.

(5) A helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek az (EU) 2021/241 rendelettel létrehozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, valamint az (EU) 2020/2094 tanácsi rendelettel[3] létrehozott Európai Uniós Helyreállítási Eszköz általános célkitűzéseit kell követniük a Covid19-válságot követő helyreállítás támogatása érdekében. Elő kell mozdítaniuk az Unió gazdasági, társadalmi és területi kohézióját azáltal, hogy hozzájárulnak az (EU) 2021/241 rendelet 3. cikkében említett hat pillérhez.

(6) A tagállami helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása Unió-szerte összehangolt beruházási és reformtörekvéseket jelent majd. E reformok és beruházások összehangolt és egyidejű végrehajtása, valamint a határokon átnyúló projektek végrehajtása révén a reformok és beruházások kölcsönösen erősítik majd egymást, és pozitív továbbgyűrűző hatásokat eredményeznek az egész Unióban. Ezért az eszköz által a tagállamok növekedésére és munkahelyteremtésére gyakorolt hatás körülbelül egyharmada más tagállamokból eredő továbbgyűrűző hatásokból fog származni.

A hat pillérhez hozzájáruló kiegyensúlyozott válasz

(7) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének a) pontjával és V. mellékletének 2.1. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv nagymértékben („A” minősítés) átfogó és kellően kiegyensúlyozott választ jelent a gazdasági és társadalmi helyzetre, ezáltal megfelelően hozzájárul az (EU) 2021/241 rendelet 3. cikkében említett hat pillér mindegyikéhez, és figyelembe veszi a konkrét kihívásokat és az érintett tagállam pénzügyi allokációját.

(8) A terv intézkedései mind a hat pillér megvalósulásához hozzájárulnak, számos komponens pedig több pillért is érint. Ez a megközelítés hozzájárul ahhoz, hogy koherens módon és átfogóan foglalkozzanak az egyes pillérekkel. Emellett Horvátország sajátos kihívásaira tekintettel az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre, valamint a gazdasági és intézményi rezilienciára helyezett különös hangsúly, továbbá a pillérek általános súlyozása megfelelően kiegyensúlyozottnak tekinthető.

(9) A terv zöld dimenziója olyan releváns intézkedéseket tartalmaz, amelyek várhatóan hozzájárulnak az éghajlat-politikai célok eléréséhez, valamint a környezet és a biológiai sokféleség megőrzéséhez. A zöld átállásra összpontosító fő komponensek épületfelújításra, megújuló energiára és energiahatékonyságra, hulladék- és vízgazdálkodásra, valamint a fenntartható és innovatív mobilitásra irányuló beruházásokból állnak. Emellett a terv tartalmaz beruházásokat a K+F és az innováció, a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák megőrzése, valamint a zöld munkahelyekre és a körforgásos gazdaságra való átállás terén is. Kifejezetten a középpontban áll a horvát gazdaság és társadalom digitális átalakulása, és különböző intézkedések támogatják a közigazgatás digitalizációját és az online közszolgáltatások nyújtását. A digitális konnektivitásra vonatkozó uniós kiemelt kezdeményezéshez és a hálózati

[3] A Tanács (EU) 2020/2094 rendelete (2020. december 14.) a Covid19-válság utáni helyreállítás támogatására szolgáló Európai Uniós Helyreállítási Eszköz létrehozásáról (HL L 433I., 2020.12.22., 23. o.).

összekapcsoltságot elősegítő közös uniós eszköztárhoz[4] illeszkedő, vezetékes és vezeték nélküli digitális konnektivitásra irányuló beruházások és kiegészítő reformok szintén szerepelnek a tervben, a digitális infrastruktúrákba történő beruházások megkönnyítése érdekében a távoli vidéki területeken, amelyek a gigabites összekapcsolási szolgáltatások tekintetében lemaradásban vannak.

(10) A terv intelligens, fenntartható és inkluzív növekedési pillérhez való hozzájárulása nagymértékben összpontosít az üzleti környezet javítására, a kkv-k és a nagyvállalatok támogatására, valamint az innováció és a K+F ösztönzésére. Az intézkedések magukban foglalják a vállalkozások adminisztratív és adójellegű terheinek további csökkentését, több szabályozott szakma liberalizálását, a vállalkozások tőkéhez való hozzáférésének lehetővé tételét a versenyképesség és a termelékenység növelése érdekében, miközben üzleti folyamataikat a zöld és digitális átálláshoz igazítják, többek között a zöld technológiába történő beruházásaik növelésével. A terv továbbá a digitális technológiák fenntarthatóságának és elterjedtségének növelésére összpontosít az idegenforgalmi ágazatban, különösen az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások felhasználásának növelése érdekében az infrastruktúra korszerűsítésével, valamint a körforgásos gazdaság elveivel összhangban lévő új üzleti tervek elfogadásának előmozdításával. A társadalmi kohéziót elsősorban a kiszolgáltatott csoportokat is megcélzó aktív munkaerőpiaci intézkedésekkel, oktatási intézkedésekkel és a szegénység csökkentését célzó szociálpolitikákkal kell erősíteni. Ezenkívül előreláthatólag a területi kohézió – különösen a kevésbé sűrűn lakott területek és szigetek megközelíthetősége és összeköttetése – is erősödni fog a közúti, vasúti és tengeri infrastruktúra bővítésével, korszerűsítésével és jobb irányításával, a dél–északi villamosenergia-hálózat jobb összekapcsolásával, valamint a közüzemi vízellátási és csatornahálózatok korszerűsítésével.

(11) A szükséges strukturális reformok, valamint az infrastrukturális és orvosi eszközökre vonatkozó követelmények tekintetében az egészségügyi rendszer javulásából profitál az egészségügyre, továbbá a gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciára vonatkozó pillér is, ami fokozza a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót és konvergenciát Horvátországban és az Unióban. Emellett intézkedéseket irányoztak elő, hogy az ország egész területén rendelkezésre álljon az egészségügyi alapellátás és minden gyógyszer, ezáltal javítva az egészségügyi rendszer rezilienciáját és felkészültségét, valamint az életminőséget is a vidéki, távoli területeken és a szigeteken. A tartós ápolás-gondozást a terv olyan beruházásokkal támogatja, amelyek célja az otthoni és közösségi alapú szolgáltatások, valamint – kizárólag a funkcionálisan teljes mértékben rászorulók számára – az intézményi gondozás elérhetőségének, hozzáférhetőségének és minőségének javítása, míg több komponens a közigazgatás és az intézményi reziliencia megerősítését szolgálja. A tervben vannak az oktatás területére irányuló fontos intézkedések, különösen a kisgyermekkori nevelésben és gondozásban való részvétel növelése infrastrukturális beruházások révén, az egyturnusú oktatás lehetővé tétele, a kötelező tanórák számának növelése az általános iskolákban, a tantervek felülvizsgálata és a felsőoktatás korszerűsítése, amelyek várhatóan láthatóan javítják az oktatási eredményeket. A reformok várhatóan csökkentik az állami kutatóintézetek széttagoltságát, és előmozdítják a kutatás és az innováció eredményorientált finanszírozását; javítják a kutatói életpálya kilátásait,

[4] A Bizottság (EU) 2020/1307 ajánlása: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX:32020H1307

különös tekintettel a természettudományos, technológiai, mérnöki és matematikai, valamint az információs és kommunikációs technológiai területekre.

Az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének kezelése

(12) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan hozzájárul a Horvátországnak címzett, releváns országspecifikus ajánlásokban és adott esetben az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke alapján tett ajánlásokban, illetve a Bizottság által az európai szemeszter keretében hivatalosan elfogadott más releváns dokumentumokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének eredményes kezeléséhez („A” minősítés), beleértve azok költségvetési vonatkozásait is.

(13) Megállapítható, hogy a világjárványra adott azonnali költségvetés-politikai válasszal kapcsolatos ajánlásokkal a horvát helyreállítási és rezilienciaépítési terv nem foglalkozik, mindazonáltal Horvátország az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban 2020-ban és 2021-ben megfelelő és kielégítő intézkedéseket hozott a gazdaság költségvetési eszközökkel történő azonnali támogatása érdekében.

(14) A terv egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét foglalja magában, amelyek hozzájárulnak a Tanács által az európai szemeszter keretében 2019-ben és 2020-ban Horvátországnak címzett, országspecifikus ajánlásokban felvázolt gazdasági és társadalmi kihívások összességének vagy jelentős részének hatékony kezeléséhez, főként a közigazgatás, az egészségügyi rendszer rezilienciája, a foglalkoztatás, különösen a kiszolgáltatott csoportoknál az oktatás és a készségek, az éghajlatváltozás és a digitális átállás, valamint az üzleti környezet és az igazságszolgáltatási rendszer területén.

(15) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a költségvetési keret megerősítésére irányuló intézkedéseket is, és hozzájárul a horvát közigazgatás előtt álló kihívások – többek között a bérmegállapítási keret és a helyi önkormányzati szintű széttagoltság – kezeléséhez. Konkrét intézkedések irányulnak az állami projektek és szakpolitikák kialakításával és végrehajtásával foglalkozó közigazgatási kapacitás és hatékonyság megerősítésére. A horvát terv intézkedéseket irányoz elő az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának javítására, és konkrét kötelezettségvállalásokat fogalmaz meg a bírósági eljárások időtartamának lerövidítésére, az ügyhátralék csökkentésére és az igazságügy digitalizálásának javítására. A terv a korrupció megelőzésének és szankcionálásának megerősítését is előirányozza.

(16) A terv az oktatás reformjára vonatkozó tanácsi ajánlásnak megfelelően foglalkozik olyan intézkedésekkel, amelyek növelik a koragyermekkori nevelésben és gondozásban való részvételt és a kötelező tanrák számát az általános iskolákban, aktualizálják az iskolai tanterveket, előmozdítják a digitális készségeket és korszerűsítik a felsőoktatást. A célzott reformok és beruházások előreláthatólag javítani fogják az állami foglalkoztatási szolgálat eljárásait, az aktív munkaerőpiaci politikák elfogadása, a képzési és továbbképzési utalványok létrehozása, valamint a munkajog módosítása pedig elősegíti a munkaerőpiaci részvétel növelését. A horvát szociális jóléti rendszerrel kapcsolatos kihívásokat olyan intézkedések kezelik, amelyek javíthatják a szociális ellátások lefedettségét, megfelelőségét és célzottságát, és lehetővé teszik új szociális szolgáltatások kifejlesztését.

(17) A horvát helyreállítási és rezilienciaépítési terv előreláthatólag javítani fogja Horvátország üzleti környezetét, és kezelni fogja az egymást követő tanácsi ajánlásokban azonosított, a növekedést és a beruházásokat gátló akadályokat. Az üzleti környezettel foglalkozó intézkedéscsomag célja az adminisztratív terhek és az adójellegű terhek csökkentése, a szellemi szabadfoglalkozások szabályozási követelményeinek enyhítése és a forráshoz jutás javítása. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő intézkedések célja továbbá az állami tulajdonú vállalatok vállalatirányításának javítása, valamint az ilyen vállalatok és a nem termelő eszközök értékesítésének gyorsítása. A beruházások jelentős része előreláthatólag a zöld és digitális átállásra fog irányulni. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben fontos beruházások irányulnak az energiahatékonyságra és a környezetvédelmi infrastruktúrára, valamint a hatékonyabb közlekedési rendszerre vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtására. A horvát helyreállítási és rezilienciaépítési terv további intézkedéseket irányoz elő a Horvátországnak szóló többi tanácsi ajánlás végrehajtása érdekében is, többek között a kutatás és innováció, valamint az egészségügy területén.

(18) A fent említett kihívások kezelésével a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan hozzájárul Horvátország egyensúlyhiányának[5] korrekciójához is, különösen az alacsony potenciális növekedés melletti magas szintű állam-, magán- és külső adósság tekintetében.

A növekedési potenciálhoz, a munkahelyteremtéshez, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciához való hozzájárulás

(19) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének c) pontjával és V. mellékletének 2.3. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan jelentős hatást gyakorol („A” minősítés) a növekedési potenciál megerősítésére, a munkahelyteremtésre, valamint az érintett tagállam gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciájára, hozzájárulva a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához, többek között a gyermekekre és fiatalokra vonatkozó szakpolitikák előmozdítása révén, valamint a Covid19-válság gazdasági és társadalmi hatásának enyhítéséhez, ezáltal fokozva az Unión belüli gazdasági, társadalmi és területi kohéziót és konvergenciát.

(20) A Bizottság által végzett szimulációk azt mutatják, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig potenciálisan 2,9 %-kal[6] növelheti Horvátország GDP-jét. A terv beruházásainak és reformjainak végrehajtása előreláthatólag elősegíti Horvátország kulcsfontosságú gazdasági gyengeségeinek – például viszonylag alacsony foglalkoztatási és növekedési potenciáljának – kezelését. A kutatási és innovációs beruházások Horvátország versenyképességét és termelékenységét fogják javítani, míg a továbbképzés a munkaerőt teheti versenyképesebbé, és csökkentheti a munkaerőpiacon a készséghiányt és a strukturális munkaerőhiányt. Az oktatásba történő jelentős beruházások előreláthatólag hozzájárulnak a tanulási eredmények javulásához. Mindezen intézkedések előreláthatólag erősíteni fogják a humántőkét és a

[5] Ezek a makrogazdasági egyensúlyhiányok az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke alapján 2019-ben és 2020-ban tett ajánlásokhoz kapcsolódnak.

[6] Az ilyen a szimulációk az NGEU általános hatását tükrözik, amely magában foglalja a REACT-EU vonatkozó finanszírozását, valamint a Horizont Európa, az InvestEU, az Igazságos Átmenet Alap, a vidékfejlesztés és a RescEU megnövelt finanszírozását is. Az ilyen szimuláció nem tartalmazza a strukturális reformok lehetséges pozitív hatását, amely jelentős lehet.

munkatermelékenységet, és ezáltal növelni fogják a munkaerő hozzájárulását a potenciális növekedéshez.

(21) A szolgáltatási piac – többek között több szellemi szabadfoglalkozás – további liberalizációja előreláthatólag a fogyasztók javát fogja szolgálni, növelni fogja a versenyt és több munkahelyet fog teremteni. Az adminisztratív és az adójellegű terhek csökkentése, valamint az állami tulajdonú vállalatok irányításának javításával és a közbeszerzéssel kapcsolatos igazgatási intézkedések, a korrupció elleni küzdelem és a pénzmosás elleni kapacitások megerősítése előreláthatólag hozzá fog járulni Horvátországnak az európai árfolyam-mechanizmushoz (ERM II.) való csatlakozását követően vállalt kötelezettségei teljesítéséhez. Ezek a lépések erősíteni fogják a befektetői bizalmat, és vonzóbbá teszik Horvátországot a bejövő beruházások és a know-how átadása számára. Ezek a reformok, valamint a hatékonyabb közlekedési rendszerbe történő beruházások, az iparágak további dekarbonizációja, az épületek energiahatékonyságának növelése, valamint a zöld és digitális átállás előmozdítása előreláthatólag fellendítik a versenyképességet, és összességében fenntarthatóbbá teszik a gazdaságot.

(22) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv számos intézkedésének célja a legkiszolgáltatottabb személyek foglalkoztathatóságának javítása, ezáltal pedig a társadalmi kirekesztődés és a szegénység csökkentése. A szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázata Horvátországban szorosan összefügg a munkanélküliséggel és az inaktivitással. Az idősek, a fogyatékossággal élők és az aktív kereső nélküli háztartásban élők viszonylag jobban ki vannak téve a szegénység kockázatának, miközben a munkanélküli ellátási rendszer hatóköre és megfelelősége továbbra is alacsony. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv kötelezettséget vállal a „garantált minimumellátás” – a fő szegénységcsökkentő ellátás – megfelelőségének növelésére és hatókörének kiterjesztésére. Ehhez hasonlóan növelni kell az álláskeresési járadék összegét, meg kell hosszabbítani az időtartamát, és meg kell emelni a minimálnyugdíjakat. Emellett a képzési és a készségfejlesztési intézkedések a turizmusban, valamint a zöld és digitális területen különös figyelmet fordítanak a legkiszolgáltatottabb csoportokra.

(23) A terv különböző beavatkozásokat tartalmaz a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához való hozzájárulás érdekében, amelyek célja többek között a kisgyermekkori nevelés és gondozás elérhetőségének kiterjesztése, digitális megoldások kidolgozása a szociális ellátásokra vonatkozó adatok cseréjére és szociális mentori szolgáltatások bevezetése a foglalkoztatás és a társadalmi befogadás előmozdítása érdekében, különösen a fiatalok körében.

A jelentős károkozás elkerülése

(24) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének d) pontjával és V. mellékletének 2.4. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan biztosítja, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt reformok és beruházási projektek végrehajtására irányuló egyetlen intézkedés se okozzon jelentős kárt („A” minősítés) a környezeti célkitűzések tekintetében az (EU) 2020/852

európai parlamenti és tanácsi rendelet[7] 17. cikke értelmében (a jelentős károkozás elkerülését célzó elv).

(25) Az (EU) 2021/241 rendelettel és a Bizottság által elfogadott, a jelentős károkozás elkerülésének elvéről szóló technikai iránymutatással (2021/C 58/01) összhangban Horvátország bizonyítékokkal és biztosítékokkal szolgált arra vonatkozóan, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt reformok és beruházási projektek végrehajtására irányuló intézkedések nem vezethetnek jelentős kárhoz a hat környezetvédelmi célkitűzés – nevezetesen az éghajlatváltozás mérséklése, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a víz és a tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme, a körforgásos gazdaság, a szennyezés megelőzése és csökkentése, valamint a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása – tekintetében.

(26) Mivel olyan intézkedésekre esett a választás – például az oktatás és képzés, a munkaerőpiac és a közigazgatás területén –, amelyek vagy jelentős mértékben hozzájárulnak a környezetvédelmi célkitűzésekhez, vagy előre láthatóan nem gyakorolnak hatást vagy jelentéktelen hatást gyakorolnak a környezeti célkitűzésekre, a várakozások szerint a tervben szereplő számos intézkedés eredendően nem okoz jelentős kárt. Szükség esetén konkrét mérföldköveknek és célértékeknek kell biztosítaniuk a jelentős károk elkerülését. A szén-dioxid-leválasztásba és -tárolásba történő beruházás nem vonhatja magával sem növelt hatékonyságú kőolaj-kitermelésre szolgáló berendezések beszerzését vagy használatát, sem a kőolaj-kitermelés növekedését. Hasonlóképpen, a geotermikus beruházások esetében egy mérföldkőnek és célnak biztosítania kell, hogy a projektek ne tartalmazzanak olaj- vagy gázfeltárást vagy -kitermelést, hogy ilyen célokra ne vásároljanak berendezést, ne szabaduljon fel metán, a geotermikus fúrás pedig ne gyakoroljon káros hatást a vízellátásra és a vízminőségre. A zadari repülőtér beruházási projektje különös hangsúlyt fektet a repülőtér villamosítására és napelemek telepítésére, biztosítva, hogy az (EU) 2021/241 rendelet szerinti támogatást ne a repülőtér fizikai bővítésére használják fel. A Zágráb belvárosában található egészségügyihulladék-égetőkbe történő beruházás egyik mérföldkövének biztosítania kell, hogy a hulladékégetők tartalmazzanak a nem újrahasznosítható veszélyes egészségügyi hulladék energetikai hasznosítására szolgáló rendszereket, füstgáztisztító rendszerrel és folyamatos kibocsátás-ellenőrző rendszerrel. Különös figyelem fordul a horizontális programokra is, ahol a mérföldköveknek biztosítaniuk kell, hogy a „jelentős károkozás elkerülését célzó” elvnek való megfelelés követelményeit belefoglalják a programok kialakításába.

A zöld átálláshoz, többek között a biológiai sokféleség előmozdításához való hozzájárulás

(27) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének e) pontjával és V. mellékletének 2.5. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek nagymértékben („A” minősítés) hozzájárulnak a biológiai sokféleségre is kiterjedő zöld átálláshoz vagy az abból fakadó kihívások kezeléséhez. Az éghajlat-politikai célokat támogató intézkedések az (EU) 2021/241 rendelet VI. mellékletében foglalt módszertannak megfelelő számítás szerint a terv teljes allokációjának 40,3 %-át teszik ki. Az (EU) 2021/241 rendelet

[7] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

17. cikkének megfelelően a helyreállítási és rezilienciaépítési terv összhangban van a 2021–2030-as nemzeti energia- és klímatervben foglalt információkkal.

(28) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv hosszú távú reformokat és beruházásokat tartalmaz, amelyek hozzájárulnak a zöld átálláshoz. Ez magában foglalja a köz- és magánépület-állomány felújítását jelentő energiahatékonysági beruházásokat, a megújuló energiaforrások bevezetését elősegítő reformokat, a geotermikus energiába, valamint a megújuló energiaforrások integrációját elősegítő villamosenergia- és elosztóhálózatba történő beruházásokat. A szén-dioxid-leválasztásba és geológiai tárolásba történő beruházásoknak olyan innovatív technológiákat kell felvonultatniuk, amelyek alkalmasak az éghajlatváltozás mérséklésére. Emellett a helyreállítási és rezilienciaépítési terv támogatja a fejlett bioüzemanyagok elterjedését, a megújuló hidrogén előállítását és az üzemanyagtöltő infrastruktúra kiépítését, amelyek mind elősegítik a fenntartható mobilitás térnyerését a következő évtizedben. A terv előmozdítja a közútról a vasútra történő modális váltást, miközben beruházásokat irányoz elő kibocsátásmentes járművekbe és hajókba, valamint az ezekhez kapcsolódó infrastruktúra támogatásába. A zöld célkitűzések eléréséhez végül előreláthatólag hozzájárulnak a zöld készségek fejlesztésébe, valamint a kkv-k és a nagyvállalatok környezetbarát termelési folyamataiba és a turizmus fenntarthatóbbá tételébe történő beruházások is.

(29) Összességében a zöld átálláshoz hozzájáruló reformok és beruházások összhangban vannak a meglévő nemzeti tervekkel. A környezetvédelmi szakpolitikák tekintetében a helyreállítási és rezilienciaépítési terv előreláthatólag közvetlenül hozzájárul a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás javulásához. A terv infrastrukturális beruházásokat tartalmaz a víz- és szennyvízrendszerek korszerűsítésére, valamint a körforgásos gazdaságra való áttérés felgyorsítására. Források vannak elkülönítve a hulladéklerakókba kerülő hulladék arányának csökkentésére szolgáló új infrastruktúra, többek között újrafeldolgozó létesítmények és hulladékválogató központok finanszírozására. A mezőgazdasági ágazatban a körforgásos gazdaság előmozdítása és ezáltal az élelmiszer-pazarlás csökkentéséhez való hozzájárulás érdekében is tartalmaz beruházásokat a terv. A biológiai sokféleség védelmét támogató célzott intézkedéseket is tartalmaz, például a folyók és árterek helyreállítását és az invazív fajok felszámolását a Neretva-delta érzékeny területén. Ezek az intézkedések előreláthatólag biztosítják, hogy a horvát helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartós hatást gyakoroljon a zöld átállásra, többek között a biológiai sokféleségre és a környezetvédelemre.

(30) A reformok és a beruházások előreláthatólag jelentős mértékben hozzá fognak járulni Horvátország dekarbonizációs és éghajlat-politikai célkitűzéseinek előmozdításához, a 2030-as horvát nemzeti energia- és klímatervben és a hosszú távú dekarbonizációs stratégiában meghatározottak szerint. Az (EU) 2020/852 rendeletben meghatározott környezetvédelmi célkitűzések tekintetében a terv figyelemre méltó éghajlatváltozás-mérséklési intézkedéseket tartalmaz, amelyek célja az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése, elsősorban az épületállomány energiahatékonyságának növelésével, a megújuló energiaforrások energia- és közlekedési ágazatban való elterjedésének előmozdítására irányuló beruházásokkal, valamint innovatív technológiák alkalmazásával. A terv fontos intézkedéseket tartalmaz az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatban, beleértve a vízforrások fenntartható használatának támogatását a vízellátó hálózatok vízveszteségének és energiafogyasztásának csökkentésével. Emellett a terv jelentős árvízveszély-megelőzési beruházásokat

irányoz elő, amelyek természetalapú megoldásokat támogatnak. A horvát terv várhatóan hozzájárul majd az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaihoz, valamint a 2050-re teljesítendő uniós klímasemlegességi célkitűzéshez.

A digitális átálláshoz való hozzájárulás

(31) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének f) pontjával és V. mellékletének 2.6. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek nagymértékben („A” minősítés) hozzájárulnak a digitális átálláshoz vagy az abból fakadó kihívások kezeléséhez. A digitális célokat támogató intézkedések az (EU) 2021/241 rendelet VI. mellékletében foglalt módszertannak megfelelő számítás szerint a terv teljes allokációjának 20,4 %-át teszik ki.

(32) A digitális átállást támogató intézkedések Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési tervében mindenütt jelen vannak, ami tükrözi a tervezett digitalizációs erőfeszítések széles körű és átfogó jellegét. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv egy komponenst teljes egészében a horvát gazdaság és társadalom digitális átalakításának szentel, következetes intézkedésekkel támogatva a közigazgatás digitalizálását és a digitális közszolgáltatások nyújtását. Tartalmaz digitális konnektivitásra irányuló beruházásokat is, amelyek célja a vezetékes és mobil internetszolgáltatások digitális infrastruktúrájának javítása a digitális társadalmi befogadás terén elmaradott távoli vidéki területeken.

(33) A kifejezetten a digitális átállásnak szentelt komponensen túl a többi komponens többsége is hozzájárul Horvátország digitális átalakulásához. A terv jelentős intézkedéseket tartalmaz a közlekedési, az energia-, az egészségügyi, az igazságszolgáltatási és az oktatási ágazat digitalizációjára, külön beruházások irányulnak a felsőoktatás digitális eszközökkel való ellátására. A tervek szerint átfogó stratégiát dolgoznak ki a következő évtizedre a horvát társadalom és gazdaság digitális átalakulásának irányítására, stratégiai célokat határozva meg a gazdaság, a közigazgatás és az igazságszolgáltatás digitális átállására, a digitális konnektivitásra és a digitális készségek fejlesztésére.

(34) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv által támogatott digitális vonatkozású reformok és beruházások várhatóan tartós hatást fejtenek ki. Például a horvát közigazgatás digitális átalakítását támogató beruházások várhatóan rendszerszintű változásokat hoznak az interoperábilis rendszerek nemzeti és nemzetközi szintű fejlesztése, valamint a közigazgatásban az adatvezérelt döntéshozatal irányába. Emellett várhatóan a horvát közigazgatás és annak felhasználói közötti interakciót is átalakítják. A konnektivitási beruházások várhatóan hozzájárulnak a városi és vidéki területek közötti digitális szakadék csökkentéséhez is, az Unió gigabites kapacitásra vonatkozó célkitűzéseinek megvalósítása érdekében pedig más nemzeti vagy uniós alapokból is várhatók kiegészítő intézkedések.

Tartós hatás

(35) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének g) pontjával és V. mellékletének 2.7. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv várhatóan nagymértékben („A” minősítés) tartós hatást gyakorol Horvátországra.

(36) A vállalkozások adminisztratív és pénzügyi terheinek csökkentésére irányuló reformok – a nehézkes szabályozás enyhítésével és az adójellegű terhek csökkentésével – várhatóan elősegítik majd a magánszektor értékteremtését. Hasonlóképpen, a

korrupció és a pénzmosás elleni intézkedések, valamint az igazságszolgáltatási rendszerben az ügyhátralékok csökkentésére és a döntéshozatali idők felgyorsítására irányuló reformok előreláthatólag erősítik az intézményeket és növelik a befektetői bizalmat, segítve Horvátországot a beruházások és a know-how bevonásában. A szabályozott szakmákat liberalizáló reformok a fogyasztók és a munkahelyteremtés javára növelik a versenyt a gazdaságban. A kutatási és innovációs keretrendszer hatékonyságát és eredményességét javító reformok – köztük egy jobb K+F adókedvezmény-program és innovációsegítő programok – várhatóan támogatják a kiválósági területek fejlődését, és tartósan pozitív hatást gyakorolnak a termelékenységre és a gazdaság egészére. Az állami tulajdonú vállalatok irányításának javítása, valamint az ilyen vállalatok és a nem termelő eszközök intenzívebb értékesítése tartósan pozitív hatással lehet a gazdaság allokációs hatékonyságára. Jelentős kezdeményezések irányulnak a közigazgatási folyamatok – többek között digitalizálásukkal történő – javítására (például a vállalkozások bejegyzése és a díjfizetések esetében), valamint a tisztviselők készségfejlesztésére is, ami előreláthatólag tartós hatással lesz a vállalkozásoknak és a háztartásoknak nyújtott szolgáltatások minőségére.

(37) Az oktatásba, az egészségügybe és a munkaerőpiaci készségekbe történő beruházások várhatóan hosszú távon is kedvező hatást gyakorolnak majd a humán tőkére. A kutatásba és innovációba történő beruházások előreláthatólag javítani fogják a vállalatok termelékenységét és versenyképességét, míg a tiszta energiába, a fenntartható turizmusba, a közlekedési rendszer korszerűsítésébe, a digitális és zöld átállásba történő beruházások strukturálisan fogják javítani a gazdaság fenntarthatóságát, és idővel további beruházásokat vonzanak. Az épületek energiahatékonyságának és földrengésbiztos felújításának kombinációja várhatóan szintén tartósan csökkenteni fogja az energiafelhasználást és növelni fogja a biztonságot.

(38) A terv tartós hatása a terv és a kohéziós politikai alapokból finanszírozott egyéb programok közötti szinergiák révén is fokozható, nevezetesen a mélyen gyökerező területi kihívások érdemi kezelése és a kiegyensúlyozott fejlődés előmozdítása révén.

Nyomon követés és végrehajtás

(39) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének h) pontjával és V. mellékletének 2.8. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben javasolt intézkedések várhatóan megfelelő módon („A” minősítés) biztosítják a terv eredményes nyomon követését és végrehajtását, a tervezett ütemtervre, mérföldkövekre és célokra, valamint a kapcsolódó mutatókra is kiterjedően.

(40) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv intézkedéseinek végrehajtásában több kormányzati intézmény is részt fog venni. A vezető nemzeti szerv a Pénzügyminisztérium alatt létrehozandó központi koordináló szerv lehet, amelynek feladata a helyreállítási és rezilienciaépítési terv átfogó koordinálása és nyomon követése, beleértve az intézkedések haladásának aktív nyomon követését is, az egyes komponensekre vonatkozóan meghatározott mérföldkövek és célok alapján. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv reformjainak és beruházásainak végrehajtásáért a közvetlen felelősség az illetékes minisztériumokat terheli, az összes uniós forrás felhasználásának következetességét pedig a miniszteri szintű végrehajtási bizottságnak kell biztosítania. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv minden egyes benne szereplő beruházásra és reformra vonatkozóan meghatároz mérföldköveket és célokat.

A mérföldkövek és célok száma arányos az intézkedések számával és a tervnek a horvát gazdasághoz viszonyított méretével. A mérföldkövekhez és célokhoz használt javasolt minőségi és mennyiségi mutatók kellően egyértelműek, reálisak és átfogóak ahhoz, hogy megvalósulásuk nyomon követhető és ellenőrizhető legyen. Míg a helyreállítási és rezilienciaépítési terv átfogó koordinációs, végrehajtási és nyomonkövetési intézkedéseket tartalmaz, végrehajtása előreláthatólag alapvetően a végrehajtó szervek igazgatási és végrehajtási kapacitásától fog függeni, amelyek közül néhányat még nem határoztak meg vagy hoztak létre. Ezért különös figyelmet kell fordítani a végrehajtási és koordinációs struktúra létrehozására, amelynek központi koordináló szerve a tervek szerint 2021 végéig jön létre, amint az az erre vonatkozó mérföldkőben is tükröződik.

(41) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az eszköz keretében nyújtott pénzügyi támogatást az (EU) 2021/241 rendelet 34. cikkével összhangban közöljék és elismerjék. A technikai támogatási eszköz keretében a tagállamoknak technikai támogatást kérhetnek tervük végrehajtásához.

Költségszámítás

(42) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének i) pontjával és V. mellékletének 2.9. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltségére vonatkozó, a tervben közölt indokolás közepes mértékben („B” minősítés) felel meg a következőknek: észszerű és valószerű, összhangban van a költséghatékonyság elvével és arányos a gazdaságra és a társadalomra gyakorolt várható hatással.

(43) Horvátország általánosságban benyújtotta a költségek intézkedésenkénti részletes bontását, korábbi hasonló projektekre vagy tanulmányokra való hivatkozásokkal, amelyek célja a költségadatok alátámasztása, valamint az összköltség megállapításához használt módszertan megfelelő magyarázata. Azon intézkedéseknél, amelyek költségeit nem lehet előzetesen részletesen meghatározni (például az olyan projekteknél, amelyeket versenyeljárások, például pályázati felhívások útján kell kiválasztani), a helyreállítási és rezilienciaépítési terv általában a múltbeli tapasztalatok alapján igazolja, hogy az intézkedés céljaihoz képest a költségek nem aránytalanok. Az intézkedések jelentős többségénél a költségbecslések észszerűnek és valószerűnek tekinthetők. Bár Horvátország jelentős erőfeszítéseket tett a költségszámítással kapcsolatos szükséges információk megadása érdekében, a költségek módszertana és indoklása nem terjed ki következetesen az intézkedések minden elemére, és az összköltség egyes részeihez néhány esetben nem kapcsolódik magyarázat. Korlátozott számú költségbecslés esetében a költségek közepes mértékben meghaladták a hasonló projektek által meghatározott költségtartományt. Mivel e költségbecsléseknél az alkalmazott módszertan nincs kellően kifejtve, az indoklás és maga a költség közötti összefüggés pedig időnként nem teljesen egyértelmű, a költségszámítás értékelési kritériumának magasabb minősítése kizárt. Végezetül a helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltsége összhangban van a költséghatékonyság elvével, és arányos a várható nemzeti gazdasági és társadalmi hatással.

A pénzügyi érdekek védelme

(44) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének j) pontjával és V. mellékletének 2.10. pontjával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben javasolt intézkedések megfelelőek („A” minősítés) ahhoz, hogy megelőzzék, feltárják

és korrigálják a korrupciót, a csalást és az összeférhetetlenséget az említett rendelet alapján biztosított források felhasználása során, és az intézkedések várhatóan eredményesen biztosítják az említett rendelet alapján nyújtott és más uniós programokból származó finanszírozás kettősségének elkerülését. Ez nem érinti az uniós jognak való megfelelés előmozdítására és érvényesítésére szolgáló egyéb instrumentumok és eszközök alkalmazását, többek között a korrupció, a csalás és az összeférhetetlenségek megelőzése, feltárása és korrekciója, valamint az Unió pénzügyeinek az (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelettel[8] összhangban történő védelme tekintetében.

(45) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv horvátországi végrehajtási rendszerének ismertetése megfelelő. Koherens módon van kialakítva, és megbízható folyamatokon és struktúrákon alapul, különösen a kontrollt és ellenőrzést végző szereplők szerepe és felelősségi köre egyértelmű, a vonatkozó kontrollfunkciók megfelelően el vannak különítve, és biztosított az ellenőrzéseket végző szereplők függetlensége. A terv végrehajtását koordináló szerv előreláthatólag a Pénzügyminisztériumon belüli Makrogazdasági Elemzési Igazgatóság lesz. Minden egyes komponensnél és alkomponensnél kijelölték a reformok és a beruházások végrehajtásában illetékes minisztériumi és központi kormányzati hivatali szintű hatóságot, az államigazgatási rendszerről szóló törvényben előírt ágazati hatáskörrel összhangban. A Pénzügyminisztériumon belül a Nemzeti Alap osztálya lesz felelős a kifizetési kérelmek előkészítéséért és félévente az Európai Bizottságnak történő megküldéséért, a mérföldkövek és célok elérésének ellenőrzését követően, a vezetői nyilatkozat és az elvégzett ellenőrzések összefoglalójának kíséretében. Az ellenőrző hatóság feladatait az Európai Unió Programvégrehajtási Rendszerének Ellenőrzésével Foglalkozó Ügynökség (ARPA) látja el.

(46) Összességében megfelelőnek tekinthetők a Horvátország által a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben javasolt, az (EU) 2021/241 rendelet alapján nyújtott források felhasználása során a korrupció, a csalás és az összeférhetetlenség megelőzésére, feltárására és orvoslására irányuló intézkedések (köztük a kettős finanszírozás elkerülését célzó intézkedések is). Az első kifizetési kérelem benyújtása előtt meg kell valósulnia a végrehajtásban és kontrollban részt vevő szervek jogi megbízatásának megállapításához, a koordináló szervhez és az informatikai rendszer korszerűsítéséhez kapcsolódó mérföldköveknek. Ezenkívül a kontrollokért felelős szereplőknek rendelkezniük kell az előírt szerepük és feladataik ellátásához szükséges jogi felhatalmazással és adminisztratív kapacitással, feltéve, hogy a munkaterhelés-elemzéshez és az abból eredő ajánlásokhoz kapcsolódó mérföldkövek legkésőbb az első kifizetési kérelem benyújtásáig teljesülnek.

A terv koherenciája

(47) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének k) pontjával és V. mellékletének 2.11. pontjával összhangban a terv nagymértékben („A” minősítés) olyan intézkedéseket tartalmaz a reformok és a közberuházási projektek végrehajtására vonatkozóan, amelyek koherens intézkedéseket jelentenek.

(48) A horvát helyreállítási és rezilienciaépítési terv öt komponens és egy kezdeményezés köré épül, amelyek koherensek és támogatják a horvát gazdaság helyreállításának

[8] Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2020/2092 rendelete (2020. december 16.) az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről (HL L 433I., 2020.12.22., 1. o.).

ösztönzésére és a Covid19 hatásainak enyhítésére, a zöld és digitális átálláshoz és az inkluzív növekedéshez való hozzájárulásra, valamint a horvát gazdaság rezilienciájának és versenyképességének növelésére irányuló közös célkitűzéseket. A terv komponensei, különösen az épületfelújítási kezdeményezés, előreláthatólag hozzájárulnak a két pusztító földrengés által okozott károk helyreállításához is, amelyek 2020-ban Horvátország középső részét – Zágráb és a Banovina térségét – sújtották. Az öt komponens, és a kezdeményezés egyaránt olyan koherens reform- és beruházáscsomagok köré épül, amelyek egymást kölcsönösen erősítő vagy kiegészítő intézkedéseket tartalmaznak. A különböző komponensek és kezdeményezések között is léteznek szinergiák, és egyetlen intézkedés sincs ellentmondásban a többivel vagy rontja a többi eredményességét.

Egyenlőség

(49) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv egyes intézkedései segíthetik a nők munkaerőpiaci részvételének növekedését. Ehhez várhatóan hozzájárul a munkaügyi reform, amely elősegíti a munka és a magánélet közötti egyensúlyt, közvetett módon csökkenti a nemek közötti bérszakadékot és foglalkozik a nemek közötti jelentős nyugdíjszakadékkal. A terv egyenlőségi szempontokat figyelembe vevő IKT-projekteket fog finanszírozni. Tartalmazza az oktatási rendszer reformját, amelynek célja, hogy valamennyi gyermek számára egyenlő esélyeket biztosítson elsősorban azzal, hogy növeli a koragyermekkori nevelésben és gondozásban való részvételt és az általános iskolában a tanórák számát. Horvátországnak olyan szociális mentorálási szolgáltatásokat kell kialakítania, amelyek támogatják a kedvezményezettek nehezen elérhető csoportjait, például a fogyatékossággal élőket, az erőszak áldozatait, a hajléktalanokat, a migránsokat, a romákat és a szociális ellátórendszerből kikerülő fiatalokat, hogy segítsék őket a munkavállalásban. A terv számos beruházást irányoz elő a fogyatékossággal élők sajátos szükségleteinek kezelésére, például intézkedéseket az épületek és a lakókörnyezet fizikai akadálymentesítésére, a megfelelő mobilitási szolgáltatások biztosítására, a munkahelyekhez való hibrid hozzáférés előmozdítására és a digitális közszolgáltatások elérésének biztosítására.

Biztonsági önértékelés

(50) Horvátország az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikke (4) bekezdésének g) pontjával összhangban biztonsági önértékelést végzett a digitális kapacitásokra és a konnektivitásra irányuló beruházások kapcsán. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv leírja, hogy a nemzeti szabályozó hatóság hogyan készítette el a kommunikációs hálózatok és szolgáltatások biztonságának és integritásának megőrzését szolgáló végrehajtási intézkedések módjáról és ütemezéséről szóló rendelettervezetet, amelynek az 5G elektronikus hírközlő hálózatok és szolgáltatások biztonságát garantáló követelményei „Az 5G biztonságos kiépítése az EU-ban – Az uniós eszköztár alkalmazása” című, 2020. január 29-i európai bizottsági közlemény[9] ajánlásain alapulnak.

Határokon átnyúló és több országot átfogó projektek

(51) A terv három területen tartalmaz határokon átnyúló és több országot érintő projekteket. Először is léteznek az információs rendszerek átjárhatóságával kapcsolatos intézkedések a digitális átállás komponensben, amely tartalmazza az

[9] COM(2020) 50

alapnyilvántartások létrehozását, korszerűsítését, összekapcsolását és egy központi interoperabilitási rendszer létrehozását az európai interoperabilitási kerettel (EIF) összhangban. Másodszor, az oktatási komponensben a felsőoktatás digitális átállása várhatóan ösztönzi és gyorsítja a felsőoktatási intézmények határokon átnyúló és multinacionális projektekben való erőteljesebb részvételét, különös tekintettel azokra a projektekre, amelyek esetében a digitális érettség a részvétel szükséges feltétele. Harmadszor, a víz- és hulladékgazdálkodási komponensben a közüzemi vízellátás-fejlesztési program és a közüzemi csatornahálózat-fejlesztési program pozitív hatást gyakorol a környezetre azáltal, hogy csökkenti a környezet és a vízkészletek szennyezését, hozzájárul a víztestek megőrzéséhez, és ebben az értelemben határokon átnyúló és globális hatást fejt ki.

Konzultációs folyamat

(52) Horvátország a helyreállítási és rezilienciaépítési tervének benyújtása előtt lefolytatott egy konzultációs eljárást, a tervjavaslat Bizottsághoz való 2020. decemberi benyújtását követően pedig nyilvános konzultációt folytatott az érdekelt felekkel. 2021 januárja és májusa között a hatóságok több mint 15 tematikus találkozót tartottak különböző érdekelt felekkel, ahol bemutatták a Horvátország számára a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által kínált lehetőségeket bizonyos területeken, a terv szerkezetét, kritériumait, folyamatát és más uniós alapokkal való kiegészítő jellegét. A terv összefoglalóját a 2021. április 1-jei elfogadás előtt közzétették és bemutatták a médiának. A kormány általi elfogadása után a terv összefoglalóját közzétették a kormány honlapján, és 2021. április 14-én a parlament is megvitatta.

(53) Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési terve nem vázolja fel a hatóságok arra vonatkozó terveit, hogy miként vonják be az érdekelt feleket a terv végrehajtásába. Az érintett szereplők felelősségvállalásának biztosítása érdekében alapvető fontosságú, hogy a tervben szereplő beruházások és reformok végrehajtása során valamennyi regionális és helyi hatóságot és más érintett szereplőt, köztük a szociális partnereket és a civil társadalmat is bevonják a források területi elosztásának nyomon követésébe.

Pozitív értékelés

(54) Miután a Bizottság pozitív értékelést adott a horvát helyreállítási és rezilienciaépítési tervről, amelyben megállapította, hogy a terv kielégítő mértékben megfelel az (EU) 2021/241 rendeletben meghatározott értékelési kritériumoknak, az említett rendelet 20. cikkének (2) bekezdésével összhangban ebben a határozatban meg kell határozni a terv végrehajtásához szükséges reformokat és beruházási projekteket, a releváns mérföldköveket, célokat és mutatókat, valamint az Unió által a terv végrehajtásához vissza nem térítendő pénzügyi támogatás formájában rendelkezésre bocsátott összeget.

Pénzügyi hozzájárulás

(55) Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének becsült összköltsége 6 393 794 220 EUR. Mivel a helyreállítási és rezilienciaépítési terv kielégítő módon megfelel az (EU) 2021/241 rendeletben meghatározott értékelési kritériumoknak, továbbá mivel a helyreállítási és rezilienciaépítési terv becsült összköltsége magasabb a Horvátország számára rendelkezésre álló maximális pénzügyi hozzájárulásnál, a Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési tervéhez allokált pénzügyi hozzájárulásnak a Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési tervéhez rendelkezésre álló pénzügyi hozzájárulás teljes összegével kell egyenlőnek lennie.

(56) Az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban a Horvátországra vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás kiszámítását 2022. június 30-ig aktualizálni kell. Ezért az említett rendelet 23. cikkének (1) bekezdésével összhangban Horvátország számára rendelkezésre kell bocsátani egy összeget, amely 2022. december 31-ig jogi kötelezettségvállalással terhelhető. Amennyiben a maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálása nyomán szükséges, a Tanácsnak a Bizottság javaslata alapján indokolatlan késedelem nélkül módosítania kell ezt a határozatot az aktualizált maximális pénzügyi hozzájárulás beillesztése érdekében.

(57) A nyújtandó támogatást a Bizottság által az (EU, Euratom) 2020/2053 tanácsi határozat[10] 5. cikke alapján az Unió nevében felvett kölcsönből kell finanszírozni. A támogatást részletekben kell kifizetni, mihelyt Horvátország kielégítő módon teljesítette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásához kapcsolódóan azonosított releváns mérföldköveket és célokat.

(58) Horvátország a pénzügyi hozzájárulás 13 %-ának előfinanszírozását kérte. Az említett összeget az (EU) 2021/241 rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében előírt finanszírozási megállapodás hatálybalépésétől függően és azzal összhangban kell Horvátország rendelkezésére bocsátani.

(59) Ez a határozat nem érinti az uniós forrásoknak az (EU) 2021/241 rendelettől eltérő bármely más uniós program keretében történő odaítélésével kapcsolatos eljárások kimenetelét, sem pedig a belső piac működésének torzulásával kapcsolatos, különösen a Szerződés 107. és 108. cikke alapján lefolytatandó eljárások eredményét. E határozat nem szünteti meg a tagállamokkal szembeni azon követelményt, hogy a Szerződés 108. cikkével összhangban értesítsék a Bizottságot az állami támogatások lehetséges eseteiről,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A helyreállítási és rezilienciaépítési terv értékelésének jóváhagyása

Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének (3) bekezdésében előírt kritériumok szerinti értékelését a Tanács jóváhagyja. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti reformokat és beruházási projekteket, a helyreállítási és rezilienciaépítési terv nyomon követésére és végrehajtására vonatkozó intézkedéseket és ütemtervet – beleértve a releváns mérföldköveket és célokat –, a tervezett mérföldkövek és célok teljesítéséhez kapcsolódó releváns mutatókat, valamint a Bizottság számára az alapul szolgáló releváns adatokhoz való teljes körű hozzáférést biztosító szabályokat e határozat melléklete tartalmazza.

[10] HL L 424., 2020.12.15., 1. o.

2. cikk
Pénzügyi hozzájárulás

(1) Az Unió vissza nem térítendő támogatás formájában 6 295 431 146 EUR összegű pénzügyi hozzájárulást bocsát Horvátország rendelkezésére[11]. 4 631 762 551 EUR összeg 2022. december 31-ig áll rendelkezésre jogi kötelezettségvállalás céljából. Amennyiben az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésében előírt aktualizálás Horvátországra vonatkozóan ezzel az összeggel egyenlő vagy annál nagyobb összeget állapít meg, további 1 663 668 594 EUR összeget kell rendelkezésre bocsátani, amely jogi kötelezettségvállalással 2023. január 1-jétől 2023. december 31-ig terhelhető.

(2) A Bizottság az uniós pénzügyi hozzájárulást a melléklettel összhangban részletekben bocsátja Horvátország rendelkezésére. A pénzügyi hozzájárulás 13 százalékának megfelelő összeget, azaz 818 406 049 EUR-t előfinanszírozási kifizetésként kell rendelkezésre bocsátani. Az előfinanszírozást és a részleteket a Bizottság egy vagy több részösszegben folyósíthatja. A részösszegek nagysága a finanszírozási források rendelkezésre állásától függ.

(3) Az előfinanszírozást az (EU) 2021/241 rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében előírt finanszírozási megállapodás hatálybalépésétől függően és azzal összhangban kell rendelkezésre bocsátani. Az előfinanszírozást a részletek kifizetéseit terhelő arányos levonással kell elszámolni.

(4) A részleteknek a finanszírozási megállapodással összhangban történő rendelkezésre bocsátása a rendelkezésre álló finanszírozási forrásoktól és az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkével összhangban hozott bizottsági határozattól függ, amely szerint Horvátország kielégítően teljesítette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásával kapcsolatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. Az (1) bekezdésben említett jogi kötelezettségvállalások hatálybalépésétől függően a kifizetésre való jogosultság érdekében a mérföldköveket és célokat legkésőbb 2026. augusztus 31-ig teljesíteni kell.

3. cikk
Címzettek

Ennek a határozatnak a Horvát Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök

[11] Ez az összeg az (EU) 2021/241 rendelet 6. cikkének (2) bekezdése szerinti kiadásokból Horvátországra jutó arányos rész levonása utáni pénzügyi allokációnak felel meg, amelyet az említett rendelet 11. cikke szerinti módszertannal összhangban számítanak ki.